

Ղազէթամարդ, Հաֆթատա պիր տէֆա օյաբագ,
Ճիւսմա իրթէսի կիւնլէրի նէշր օլունսւր :
Արթը պլըզը բէշինան 60 զըւրուշ աուր :
Պիր նիւսնէսի 100 փարա տըր :
Միւշէրիտան Հիւշ պիր եր Հիշն, Հիւշ պիր
փարա րօտթա փարաւր մաթլուպ օլունմալ :

Իլանալժերն պիր սաթըըը իղը տեֆա իլին, զու-	3
րուշ	2
Իքինճի տեֆա իլին	1
Լէլինճիլ տեֆա իլին	
Բա զուէ պահալար իլին պյրըճա բաղարըզ օլունուր :	

— 0 —

ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ ԳՐԱՐԵՐ ԱՐԱՐՔԱՆՈՒՄ :
ՀԱՐԱՐԷՐ ԶՈՂԱՆՆԵՐ ԱՅՐ ՔԻՐԱՅՆՈՒՄ :
ՄՍԽԵՆԻ ՀԱՅԻ ԶԻՅԵՐ ԱՅՐ ՈՐԳԱՆՆԵՐ :
ՄԱՆԱԳԱՐԱՐՆԵՐ ԽԱՅԻՔ ԱՅՐ ՄԱՆԱԳԱՐՆԵՐ :
ԹԻՐՈՒՄՆԵՐ ԳԻՐԱՅՐ ԱՅՐ ՄԵԼՆԻՔՆԵՐ :
ԹԻՐԱՆԻ ՀԱՅԻ ԱՆՔՆԵՐ ԱՅՐ ԱՐԱՐՔԱՆՈՒՄ :
ԵՌԱՅՐԱՆԵՐ ԳՐԱՐՔԱՐ ԱՅՐ ԶՈՂԱՆՆԵՐ :
ԱՐԱՐՔԱՆՈՒՄ ԲԱՐՏՆԵՐ ԱՅՐ ՄԻԼԻՔՆԵՐ :
ԼԻՏԵՐԱՏՈՐ ԳԵՐԱՀԱՅԻՆԱՐ, ՀԱՅԻՔ ՄԵԼՆԻՔՆԵՐ ԱՅՐ
ԹՐԱՐԱՆՆԵՐ

[illegible]

16, 17, 18, 19

Արարդամբըն դրժար, հավատիսթըմըն քեսըթինէ տար կէտիկինտէն, վէ չօգ տէՓա հավատիսթըխարիճիյէէ եէր գալմատըտան պաշգա, Ազգայինէրիմիզ տախի կէրի գալմատա օյտուղունտան, հաժթատա պիրտէքիւէիւք Արարդա չըգարըմարնըմիննատիպկէտմիւշիւզ տիր, վէ ոմարըգ քի, օգումայա իթիպար իտէն զաթար, շու եէնի թէշէպալիսատթըմըտան մէմնուն օյտուգտան պաշգա, պու ճիհէթիէ տախի թէշիպէ հիմնթ իտէրէր :

Պունտան սօնրա արթըդ Լվ-
րօպաճաբէք չօդ վուգուաթլար
պէյան խտէճէկիմիդ պի իշթի-
պահ տոր :

Վարդապետներն 6 պարզ 60
զուրուշ օրուպ, վե քիւլիւք Վա-
րդապետի խնէ, եղորձա թամ-
նըսիր դատար օլաճաղընտնն,
գլխէ թի առիւն նըսիր վատար,
եանի 6 պ իլին 30 զուրուշ օլա-
լաճաղ տիր, վե իսթէյէն գա-
պուլ իսիպ, իսթէմէյէնէ, եր-
նէ եալընըզ պիլիւք Վարդա-
կէօնտէրիլէճէք տիր :

Ե իմոյցէ գատար Սարազանդ թանէ իլէ, Յէր դարձուա տաթըմագտէ իտի իսէտէ, միշ թէրի եազըլամայանյարա պիր գատըրըզ. օլմասն իշին, շեմ տիտէն սօնրա 100 էր փարա, վէ քիւզիւքլէր տախի 50 շէր փարապա տաթըլաճազ տոր:

Յ • ՄԻՆԱՍԵԱՆ

U29-5316

Հաճրեալն արժը յստուգումով պիտ մեր-
թողազ նազարին, ասը Եղստեֆ աղանն
իւշ մահէլըսինէ, սալեալն պիրաղ բահաթ-
ըզ վերլինի իսէ, ասլանէսի տիկէր գար-
տաշարալան վերլինէ սպիլ մահէլէլէր, բէք
ֆէսն Հայաթ իմիլըր:

ՊՈւ. լազբերտյարտան, հէր թէս լալլըզը, լա պիր շէյ անլայամայաճաղընտան, ճիւղի-
ճէ մայիմամթ վիրէլիմ, Դէշյէրի, ֆաճն
տօթթ պէլ պին խանէտէն միւրէթթմէպ, վէ
40—50 թէմ. Խալապան մասատարը թեթմ
Ֆէթմէն ֆայ օրտուրու հարտէ, Կօպան օղ-
լուպար տէրիլէն պէլ գարնտալ ճանվէրլէր,
պիւրտէ եհալիսի, այլը խուստուռնտա պէյն-
լիլիստէ խապիմ իմմիշտիլիլը. վազատա ա-
թըլ հիւթիւմէն տէնիլէն շէյ Լուսուլի ազա-
նըն էլիստէ կիպի տիր, լաթին հէր պիր գա-
տալը տախի, իսմէհարի զուլումու, սա հիւթ-
լըլ ֆայրտարա ետարապիլմէթէ տիր, մէսըլ,
պիր գարնտալը, թէտիւ մա հէլէտինտէն, ա-
տէմ պաշըն 100 զուրուլ սալանէն այլը իսէ,
սիկէրի 200 զուրուլ ալապիլըր, թէյթ վէ
ինսաթ թէնտինի տիր. Լուսուլի ազա պիր
շէյ ետարամալ, շինըրի հէլիսի պիր պիրին
տէն գորգար, շինըրի հէվիստէ պիր պիրին
պիրէր գուրշունա սամար ետալանիլըր տիր
էր, Պու պէլ ետալանի աղանըն պիրէրտէ
ֆայ պտըրիլիանը, խախտ չօրպաճըթ վար
թըլ, պու քարապալըր, ուլէսմիլէ, աղա-
լարընտան սա հա վըլատէ ճանվէրտիլըր,
շինըրի կէշինիլէրի օլ երիզտէն տիր. ֆայ-
լարըր աղալարընա նէ գատթը զիլատէ սոյ-
տուրուրտարըր իսէ, Դէտիլէր տախի օլ գատա-
րիլատէ վարա գազանըրըր, զըրա մըրգու-
ման աղալըր, Եհալանէ այրապարըր սալա-

նելէրէն, մեղքիւր ւաղարըն մարիթիթիյէ
(թօյպիթթօրըլ) վէ եհնէ անէրին ելէրին
սարթի իմտիրիթը, զիրս սարաթիլարտ ցն-
արաղըրըլ, վէքիլնարճարտա, վէ ազըլ Գո-
ճաղարտա օնլարաղըրա, վէ Տէր նէվի ճա-
սուսըրզու տախի օլ մէլուն չօրպաճըլար ի-
տէրէր, ֆուգարայը տայիմա ճէրնէյէ ուղ-
րաճիտըրըլար թի, բէնտի բիտէրէյի ուղ-
պարտն : (Երաստ պիրտէ Եպիսկոպոս վար-
աթը, իկոյա առաջնորդ, բէնտիսի վառքտա
օթուրմուշ, ատէթա Եղուստֆ աղայա տայ-
լաւուլուղ իմմէքտ, վէ աղարըլ արաստ
պիր վառքա իմթէտիլթըրէ զալըրարնթ ճէլպ
իլէ, վէյֆէրինճէ վէզօ ու սէֆա իմմէքտէ
տիրլէր : Պու կին մէքուճա առաջնորդ վէ
մէքուճան չօրպաճըլարա, Գօզան օղըուր
նաթըլ տաթմէրտիրլըր նէյի սիւալ օլուտան,
ատը ու ատայէթ զեմննտա, շէվթէթլու
գուարէթլու փառիշաճը ատայէթբէնա Տե-
փետիսիմիզ Եպտիլու ալիզ խան Տաղէթէթ-
լիտանէ, Տէման աշաղջ գայլմարտիպան պաշ-
գա, էճալիյի մէմէթէթ իսէ, եէրտն կէօյէ
գատար միւթէշէթթիր տիր տիմյէ, վէ շու-
նապան վէ միւրաթիլիյինի, եէսին իլէ տախի
Թէքէրթիլ իմմէթ, իՏթիրազ իմմէթէճէ-
լէրի պի իշթիպաճա աթը :

ՊԼ դատարձրդ մալիւմաթ վերտիքտէն
սօնրա , կէչէլիմ շիմտի վուզուի հալլէրին
հիքեայէսինէ :

Պիշարե Հաճի փանոս .քէ յՔիյէթի տէ Տէշէ-
թաւիլիւնտէն պիլը գաշ կիւն սօնար , Սուսթուիս
աղա (Վիօղան օղտլաբարն պիլի) չարըլթա
չըգար , վէ չոպանլար քէՏհաւըր օլան Վլար
չղաւաւ .քէՏհալը արաթիտըրըր պուլամաւալըր
կիտիպ մէրգոււմուն էվինի գուրջունա թուլթար ,
լաքին էվտէ քիմնէ պուլունմատըրըրտան ,
քիմնէլէ պիլը քէտէր օլմաղ : ՊատէՏու խօ-
սի արաքինն օղտ Սամիտըր աղա պէրապալը
օլտուղու Հալտէ , մէկքիւր քէՏհալը տաղտա
ըաթիթէթիթիթիթիթիթէն , պիլիսի մէրգոււմուն
չիթիթուղունա տապանծա տայար , վէ տիկէրի
տալիի կիւլէնէ կէօղինէ թօգաթլարըր ին-
տիտիթիթէն սօնար , պաշընտան քիւլաՏըր
սուլա աթար , վէշաալը Տէման օրատա էօլ-
տիլըրէճէր օլուրար իւտէ , պատէՏու շու գա-
տար փարա վէ էլլը պաթիմանհաղ էթիթիթմէ-
լիսին տէլըրէր , գաբրըպ օյուր վէթիթիթ :

Ո՛րքաբախտ. քէհնանքն ողբու, պապանքն ա յօան պու հազարեթ վէ թէհտիտի իշխթ-տիքտէ, հարմանընը աթէշէ վերիզ ետգար, վէ տաղտաթի քէհնալարը պաշնա թօբալայա լազ, “ ետտի պու պիղքմ չէքտիկիթիզ ար-թըդ, քէհնամըղըն գաբուսու գուշոշուն թուծուլուգտան, վէ քէտի Եմիրինէ գաստ օղունդուգտան ստնրա, տահա նիշին ետաշոյ-րուզ պիղ, ետտ գըրմամըլըզ, վէ ետտա գըրըլըպ գուրթուպմամըլըզ, պիղ պի՛ր աշ-լայա մը . . . ” տէյի պիր թագըմ մէգայաթ-տա պուրունմասը իւղէրինէ, քէհնալար թէշ-վիզ օղունարազ, սէօզ պիրլէյի իլէ, մէր գում Սուսթուլս աղայա, տէյիլ սանա քէհ-եամըղը կէօնտէրմէք վէ սէնի թանըմագ, վէ սանա էլլը պաթման ետաղ վիերմէք, իլլա թիւ-Ֆէնկիլին ետաղմագ իշին տաթի ետաղ վիերմէ-յիլ տէյի, Ճուսուրանէ պիր Ճօվապ կէօն-տէրլըլթի իսէտէ, օնտան ետթէսի հէնուզ մաթիւմուսուզ օյամամըլ արը:

«Պիր» գաջ կիւն ստնրա, շաճնետա շուա-
թիտեքի վրագաւաթ տաիի վրագու պուլուր:
Շաճնետա պուլուանս վե Հանտըրը թա-
պիր օրուանս (կ)իւրքմէնէրտէն իբի.քիշի,պաղ-
էէլէր արասըտա իբի շալ գարըրընր գա-
բաթտըրգտանս պաղշա, պիր շալ գըղընըն տա-
կի ելինտէն թութուպ էքըլիտուլմէտէն իբէն,
մէրգումէ պաղըրըր, շալար իշտիտըրէր, վե
անինտէն էճալիէ խապէր վէրիվմէք իւգըն.քի-
լիսէէրին իոշնակըրը չաղընմայա պաղալուր,
էճալն պիրքիբիր վե սիլաճաքըր, վե Տիտտէթ
իլէ Չաստըրըրաքըն իւգըրինէ նէօրիպիւշ ի-
տէ, էճիլ ճինայէթէր գաչալուր, վե շալ-
լար մէրգումանը միւֆթիթինն էվինտէ տիր գը-
լասիլէ, օրալ պաասալուր, վե տէլ գան-
լըննս պիրիսի, միւֆթիթէ գըղընէ էէքէրէք,
նա՛ շիմտի՛ սաճիպ ճինայէթէրէք վէրիբիսն

նա եօխան քէսէրիմ պաշընը տէր . զէվալլէ միւշֆին՝ գօրգուստունտան տիժթէմէէ պաշար , վէ ագըպէթ քեար նիքեսաճը իւզգըրինէ եւ միշէր խտրէք : չարգընլարըն օրատա օրմաւ աըզլարըն ինամարըր . պու ճէնկեամմէ պիր քաչ սուճ ու նիլամը ցիլատէ սեվէն զաթճ լար արայա կիրէրէք , վէ " շիմտի խշեսալարը մըզըն ճէիսի պուրատա տէլիլ տիրէր , եվիւլա աուսլնորդա իալալամ , վէ ճիւմլէմիզ պիր լիթտէ Նշուտուֆ աղայա պիր արզուճալ վիրէւ լէք , պու չարվընլարըն ճէզլարըրըն իսթէ- յէլիմ , էհէր պիր իծրասը կէօրիւլմիզ իսէ , օլ վազըմ գորպէս սիզն իլէ պերապէրիզ , նէ եւտա չարաթէմ իթմիլ լազըմ կէլիթի- սէ , ճազըրըզ " տէրլէ , վէ անիստէ մէք թուպլարը վէ արզուճալը եաղարաք , իճապը իծրասննա միւստարաթ իտէրլէ :

Պագալըմ՝ սօնուհետա նէ՞ նէթիճէ հասըլ
օլաճագ տըր :

Դասը քի կէշէն տե՛ֆա սեօյլետիտիք ,
պու կիւնէրտէն Կօզան օղուլար , զուլում
ու թէ՛տոյտյաթը արթըրմըշար օլուպ , վէ
շիմտի հէր թարաֆտա սայէշյի ատալէթմայի
ճէնապը փատիշահիտէ , ատլ ու ատալէթ
հիւքմ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ , քէնտիւ
լէրին , Քաթըրքիսանէնին իհմալ վէ թէքեսա
սիւլինտէն նաշի , եօյլէ պիւր քաշ հայտուտաւ
ընըն բէնչէլէրիստէ էսլըտէն վէ քէօշտէն
տախի աշաղը պիւր հալտէ դաշարդլարն կէօր
տիւքճէ , սապրէ թագաթ կէթիթիմէյերէք ,
մէյեուսլյեթ ասարը օյան պաղը ույդուն
սուլ հարէքէթլէրէ ճիւրաթ խտէքէլէրի ,
վէ պէլթիտէ պիւր թագըմ կիւնահաղու
ընէ գանլարը ապաճաղը , բէլիշի հալլին իթթի
գաթնտան կէօրլւնմէքտէ օլտուղունտան ,
լաթիրիբանէնին նապարը տիգդաթմընր ,
թէքըրաբէն շաճրն իւղէրինէ տալէթ իւղէրիգ

Լլնաճ զվրէյտի տէ, Գաղաբարկան ժո-
րըլուն հալիյեթըլուն աղալարը, շաճնը տէր
խաթըր իթաիքէրի վաթըմ, սէֆայի խաթըր
իէ, իմարըր Էփաթ իծաիքէրի, Լ'ալար, Է-
վէ Պոշըղ ինք դըրըրըլա թաթպիգ իթ-
սէյէյտիէր . . .

Պրոֆ. Վահան օղտու տնիկէն երապանիկեր, տէյիլ անքիւմէի, հաթթա Բաթրիքիսանէն տաթի իսմիկի լիթթիքէրնտէ, քէտիկիպի տիթրէմքտէ իսէլէրտէ, չի՝ չարէ թի, Բաթրիքիսանէ քէնտի վաճիպէյի զիւմէի, Բաթրիքիսանէ վէ սաաթընտա իճրա իտէմէքտէ տիքիւն ։

— Ինքնական ժողովուն էսրարընա քիմսէ
ազըլ իրտիրէմէյէճէք տիր զանն իտէրիզ,
չիւնքի, լուհպան կիւրուհինն ալէյհինտե
հիւղէրճէ թագսիրաթլար կէօրիւիւպ, վէ
հիւղլէրճէ տէֆա թէչլէքիլէր օլունմագտա
իքն, աճայիպ հալ, հիւզ պիրսիսինն ճէզասը
վէրլտիտի կէօրիւիւպ վէ իշտիւլէմէմէքտե
տիր : Խճթիմալ տիր քի կիզլիճէ պաղըլարըն
պիր գաչ իլին հախօտ հաֆթա իչին փիլոն-
լարը ալընմագտա տըր, հալ պու քի, ալէ-
նէն զաղէթալար վասթաթասըյա, իպրէթիա-
լէմ օլլաթ, իչին իլան օլունմաաղբճա, վէ
տահա պիւսիւք ճէչլալար վէրլիւտիթէճէ, նէ
էյլէ բուհպանլարն թէրպիյէ օլաճաղլարը
վար արը, կէ նէ էհալլինն հիւսնի թէվէճ-
ճիւհինն կէնիտէն հուսուլ կէլմէսի իճթի-
մալտէն տիր, չիւնքի գուրուլար կանընտա
կաշայ տաթի եանմագտա արդար :

Իշխել տիկինիդ զ կեօրէ, Սայր եկեղեցիինն
իլըռուտ քաջանալարն տան պիրիսի, պիր կի-
ճէ երեցեկնինի ոլ գատար տէօյէր քի, գօյու-
նուն պիրի զըրըր, վէ զէվալընն ազկպէթ-
քեար եհանն լէր տէյի պաղըրմասը իւղէրի-
քն, գօմուլար գօյուղուլար, վէ երեցիիննի
գուրթնարաղ պիր տօսթ խանէսինէ գաջ-
ըրըր :

Ը ու մատտէ Իսլամ վէ Խրիսթիան
պէնյնտտէ թէվաթուր պուլտուգատան պաշա ,
Իւսթրիք էֆնէտի Հապրէթէրի վէրլիւրինէ ,
վէ մէգըիր . քիլիսէնին աւագերեցինէ բողոք
տալիս յուլնէսէլ իբէն , պիր Հաֆիժա սմերա ,
մարգուտ մոյադճը բաբասըն , Դումմ — Կաւ-
բու խարիճնտէ Ս. պատարագ Թազտիս իթ-
տիկի կէօրիւլուր :

Լիբանանյան Ժողովը՝ քննարկ վաճախելիյն զեմ-
մեթիմի լայնգըզլա ինքա խտերէր : պէտյէյէ-
րին ճէզսաընըր անխնտէ վերսէտէ : Էճալինին
զէճննէն Ֆէնայլըզ վիրմէյի մուճիպօ օլմասա ,
տահա իւյի օլմա՛լ մը աճէպօ : նէ՛ տիմէք պիր
քահանայ իւլին գարըր տէօյմէք , պու չարքէ-
նի վաճնիյէ անճապ եապանիւրէրէ եաղըջըր :
Մա՛յ պաղըջա օլ Էճալինին քի , եապապի
թապալտըր բաղախաթաոն , ատապ ու թէր -
պիրէ՛ տէրսի տաճապ տըր :

— Ոչանն իտերիզ քի, այ պաշարընտա ել-
լերինտե պիրեր պարգաճ սու, վե պիրերտե
նեշիլ սիւրիւրքե օլտուղու Հալտե, եվտենե-
վե, վե տիւրքեանտան տիւրքեանա կեզմէք
րեզալէթինի, պու եագընլարտա, (Թասմի-
մաթտենն պուլոււնտուղու իւզրէ, (Ղում Մաթե-
րիքխանէն, քէնտի քաճանալարընա եասադ
թիմիշ տիր:

Հալ պու քի, եինէն Մայր եկեղեցիսն իւ-
րերուս քահանայաւորնտան պիրիսի, Բում-
լարըն շու մուալթիմալ աստեթիսի, մասա հէյ-
եկեթիլէ, Հալարա խոխալ իմմէք արզու վե-
նիլէթի պաթըլէսինտէ պուլունմագտէ իմիլ,
չիւնքի, մէսմուխիմգէ նաղարէն, մէրգում-
քահանայ, պիրեր պաշպը վէսիլէրը իլէ,
վրն թագում շաշքըն զարիպէրին օտալա-
րիտա, միւպարէք սու. սկրպլէրէք, պագըր
թօրպասընը տօրտւումագտա իմիլ :

ՎԻՇՆԱՐ արար քի՛մ սօրար, գաբիտանսըզ
կեփե կիփի պիր բուհպան կիւրուհի: Պիղ
Սրբապան Պատրիարք Տայր Տաղբեթէբնտես ,
բօլիթիգաճա ճօգուլգ պիր իճնա մմմուլ իթ-
մէտիկիկաթ Տալես , Տիւ տէյիլ իսէ , բուհա-
նիճէ բէբ ճօգ ղայրեթի , տիգպիլ ճէ իսլա-
հաթ պէրէմէրտէ վէ մէմուլ իթմէրտէ իտիր ,
շի՛ ֆայիտէքի , շիմտիյէ գատար , հէման Տիւ
պիր ֆարգ կէօթմէտիր , հէր եէրտէ բուհ-
անճա ուղղունսուղուգ էրսիթ տէյիլ , լաբն
Տիւն յէրթսիննտէ պիտիլը վէ ալէնէն պիր
ճէգա չէթսիկ եօպ :

Տողը առաւ բուհպան կիւրուհու իւղը քնտէ կէօրիւկէքտէ օլան հարաքեաթը նահէմլարէ, հէքքէտէ մէնուսիւնէթ վլըրէճքը բատտէլը տէ օլուպ, վէ մէտուլիւնէթ իսէ պաշլըճա Սլըրաքան Վատրիարը քար հաղը ձըլըրէ իւղը քնտէ օլուրուքնտան, պիտտէ՛՛՛՛՛՛՛՛ նապաղը սիգգաթլարըրն աճիգանէ տալվէ իտէրիգ :

—Այտիրենտե ընկերութիւնն բուհ վե դայ
բեթիւնէ իթիպար օլունմայա պաշլումը տըր ,
վե շու թօհումլարը պիր տեֆա մէլվէ վեր-
մէէ պաշլար իսէ , իւրք թօհումլարընտան
զիյատէ , ֆէշ օւ պերեքէթ կեօրեճքէրի
պիր իյթիպաշ տըր :

Սալթ քենտի գաղտնագ, սալթ քենտի
 եեմբ իւմբ վէ զեվո ուսնֆա իմմբ, վէ ճե-
 միյեթի պէշեդրիյեյե իմիպար իմմեմբ
 եապանիլեբ զուպ, Հէր իշտե ճեմիյեթի
 պէշեդրիյեյի, վէ աւընապ պիրիտե քենտուո-
 յի տիյիւմբ, մէտեթիյե վէ յաւտե իմի տիր-

1864 սենեօի յունվարը իպօթիտասընտան իթիպարեն, Շիրքեթի՝Կաֆիա իսմիյլէ պիր շիրքեթ թէշքիլ օլունմուշ, վէ հեր պիր հիս-սէտար, իւէ սենէ թէքմիլինէ գատար 10ար տատաւտ օսմանլը լիրարը էտա իտէճէքմիլ :

Կէզալըք պաշգա պիր ընկերուլթին տա-ւ 1864 սենեօի յուլիսի իպօթիտասընտան ի-թիպարեն թէշքիլ օլունմուշ տուր, պու ըն-կերուլթիլունտ պէհեր հիսսէտարտ, իւէ ար-

